

0ABT

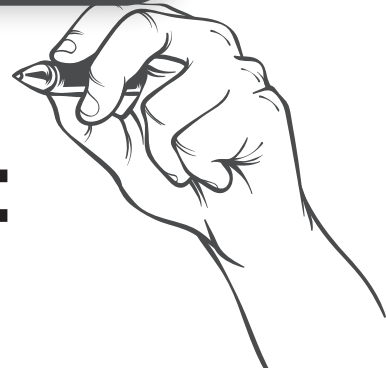
**TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
ÖĞRETMENLİĞİ**

HALK EDEBİYATI

**12 x 10
DENEME
ÇÖZÜMLERİ**

Galip TURAN

YÖNERGE
yayınları

1. Soruda verilen beyitler kalenderî örneğidir. Kalenderîler, aruzun Mef ' ülü, Mefâilü, Feilün kalıbı ve hecenin 7+7 vezinleri ile yazılır.

A B C D E

2. Oğuz Türklerinin kurban ziyafetidir. Bütün dinlerde kurban esastır. Kurbanın mantığı Tanrı'yı ziyafete iştirak ettirerek onunla yakınlık kurmaktır. Şölenler; kurultaylarda, düğün, doğum, av dönüşü gibi hadiselerde düzenlenir. Şölenlerde herkesin oturacağı yer, kurbandan yiyeceği uzuv bellidir. Bu belirlenmiş uzva **söğük (söğüş)** denir. Tanrı'ya ayrılan hisse ateşe atılır. Şölene tarihi bir metin olarak ilk kez Oğuz Kağan Destanı'nda rastlanır. Şölenleri ozanlar idare idare eder ve bu toplantılarda kopuz eşliğinde milli destanları naklederler.

A B C D E

3. Alan araştırmacısının sahaya çıkmadan önce yapacağı hazırlıklar şunlardır:

1. Konuyla ilgili eserlerin okunması
2. Çalışma biyografisinin oluşturulması
3. Derleyicilerle temas
4. Bölgenin ileri gelenleriyle temas
5. Bölgede önceden yapılan kayıtları dinleme
6. Bölgede kullanılacak gerekli malzeme ve teçhizatları hazırlama ve kontrollerini yapma.
7. Derleyicinin sahip olduğu folklor bilgisi

A B C D E

4. Soruda özellikleri verilen Sivas yöresine ait "Ruhsati Kolu"dur. 19. yüzyıl aşık kollarından biridir. Kola ismini veren Ruhsati, Sivas'ın Kangal ilçesine bağlı Deliktaş köyünde 1835 yılında doğmuş ve 1911 yılında ölmüştür. Badeli bir aşıktır ancak saz çalamaz. Aşık Feryadi ve Aşık Kusuri gibi aşıklardan etkilenmiş, onlardan ders almıştır. Kolun aşık tablosu şu şekildedir:

Kusuri: Ruhsati**Ruhsati:** Meslekî-Minhacı-Emsalî**Meslekî:** Noksanî-Ali**Emsalî:** Gülhanî-Mahsubî**Diğer Aşıklar:** Feryadî-Bekir Kılıç-Tabibî-Hitabî-Nedimî-Kelamî-Memiş Eroğlu-Ehramî-Dilhunî

A B C D E

5. Soruda verilen parçada boş bırakılan yere "Saltuk-nâme" ifadesi getirilmelidir. Saltuk-nâmeler, Sarı Saltuk'un menkıbelerini anlatır. Rum erenleri tarafından kendisine "Allah yolunda gaza yapma" misyonu verilmiş, fetih müjdelendir.

A B C D E

6. Soruda özellikleri verilen aşık, Erzurumlu Emrah'tır. Erzurum'un Ilıca ilçesine bağlı Tanbura köyünde doğmuş, Tokat'ın Niksar ilçesinde vefat etmiştir. Orta derecede medrese eğitimi görmüştür. Anadolu'nun pek çok ilini dolaşmış, birkaç kez evlenmiştir. Hem hece hem aruz ölçüsünü kullanan aşığın, aruz vezni ile olan şiirleri hemşehrîsi Mehmet Abdülaziz Efendi tarafından yayımlanmıştır.

A B C D E

7. Soruda verilen parça bölge ve yöre fıkralarından birine örnektir. Fıkralar; kısa ve özlü anlatımı olan, nükteli, güldürücü hikayelerdir. Fıkralar genellikle kuruluş bakımından bir tez ve bir karşı tezdən oluşur.

A B C D E

8. Soruda verilen parçada sözü edilen geleneksel seyirlik tür Orta Oyunu'dur. Orta Oyunu, Türkiye'de eski kol oyunlarının temsili bir karakter almasıyla ortaya çıkmıştır. Orta Oyunu vaktiyle sarayda sünnet düşünlerinde, esnaf cemiyeti gezilerinde oynanırken, bugün bazı toplantılarda oynanmaktadır.

A B C D E

9. Soruda verilen şiir parçasının nazım şekli "Ciğalı Tecnis (Yedekli Koşma)"tır. Kafkas kökenli bir türdür. Doğulu aşıklarda yaygındır. Yedi heceli cinaslı dörtlülük, koşma dörtlülüklerinin arasına yerleştirilmektedir. Kafiyesi, asıl koşma metninin kafiyesine göredir.

A B C D E

10. Soruda verilen parça "Şahmaran ile Lokman Hekim" adlı efsaneden alınmıştır. Bu efsane de bir zamanlar Tarsus dolaylarında geçtiği varsayılan olağanüstü olaylar anlatılmaktadır. Adları belli olan yerler için anlatılan bu tür efsaneler, tarihi efsaneler olarak değerlendirilir.

A B C D E

11. Soruda özellikleri verilen mutasavvıf Bursalı Muhyiddin Üftâde'dir. Asıl adı Mehmet Muhyiddin olup Manyas'tan gelerek Bursa'ya yerleşen bir ailenin çocuğudur. Bursa'da bazı camilerde müezzinlik ve imamlik yapmıştır. Aziz Mahmut Hüdâyi'nin hocasıdır. Daha çok ilahileri ile tanınır. Divan, Vakiât, Nasihat ve Irşâdnâme, Makalatü'l Âliyye gibi eserleri vardır.

A B C D E

12. Soruda verilen beyitlerin türü "Hilye"dir. Hilye, Hz. Muhammed'in mübarek vasıflarını, özelliklerini yazıyla tarif ve tavsif eden manzum ve mensur eserlerdir. Hilyeler, müstakil olarak manzum ve mensur yazıldıkları gibi ayrıca mirâcnâme ve mevlitler içinde mesnevî nazım şekli ile de yer almaktadır.

A B C D E

YÖNERGE

YÖNERGE

YÖNERGE

1. Soruda verilen parçada boş bırakılan yere "Camiü't Tevârih" adlı eser getirilmelidir. Eser, vezir Reşideddin'in kalemi ve imzasıyla Arapça ve Farsça olarak yazılmıştır. Eserin içerisinde, Oğuzların tarihi anlatılırken, doğrudan doğruya Oğuz Kağan Destanı'nın İslamî dönem nüshasına yer verilmiştir. *Camiü't Tevârih* içerisinde yer alan *Oğuznâme*, daha sonraki dönemlerde ortaya çıkan Oğuznâmelere de kaynaklık etmiştir.

A B C D E

2. Soruda verilen dörtlüğün türü "ağıt"tır. Konusuna göre hastalık üzerine yakılan ağıtlar grubuna dahildir. Ağıtlar, genellikle sekiz heceli dörtlüklerle yazılır. Ağıtlarda genellikle yarım kafiye kullanılır. Dörtlükler bazen koşma kafiye düzeniyle art arda sıralanır.

A B C D E

3. Soruda verilen parçada boş bırakılan yere "Oğuz Kağan" getirilmelidir. İlgili bölüm Oğuz Kağan Destanı'ndan alınmış olup Oğuz'un gençliğinde yaptığı kahramanlıkları anlatmaktadır.

A B C D E

4. Halk hikayeleri konularına göre kahramanlık, aşk, tarihî - dinî olmak üzere üçe ayrılır. Soruda verilen Dede Korkut Hikayeleri ve Köroğlu Hikayesi kahramanlık, Elif ile Mahmut ve Asuman ile Zeycan hikayesi aşk, Hz. Ali Cenâmeleri tarihi-dinî hikayeler grubuna girer.

A B C D E

5. Bir aşık kolunun var olabilmesi veya yeni bir aşık kolunun ortaya çıkabilmesi için olması gereken öğeler şunlardır;

- Odaktaki usta aşığın dil ve üslubu
- İşlediği konular
- Usta aşığın başından geçen ve hafızalardan silinmeyecek izler bırakan olaylar
- Usta aşığın karşılaşmaları
- Usta aşığın tasnif ettiği hikayeler
- Usta aşığın kendisine ait ezgiler
- Usta aşığa ait ayıklar

A B C D E

6. Masallar üzerine ilk sistemli araştırmalar, Batı'da 19. yüzyılda başlamıştır. Masalların kaynağını ilk araştıran Wilhelm Grimm'dir. Grimm, yayımladığı "Kinder und Hausmärchen" (Çocuk Ve Ev Masalları) adlı kitabının ön sözünde, masalların kaynakları ile ilgili görüşlerine yer vermiştir.

A B C D E

7. Soruda verilen parçada boş bırakılan yere "Köy Orta Oyunları" ifadesi getirilmelidir. Bu oyunlar "Ritüel Mahiyetteki Oyunlar ve Profan (Din dışı) Mahiyetteki Oyunlar" olmak üzere ikiye ayrılır. Oyunlar, kapalı veya açık yerlerde oynanır, duruma göre dekor kullanır.

A B C D E

8. Soruda verilen dördlük ve bilgiler, Aşık Şeref Taşlıova'ya aittir. Şeref Taşlıova, 1938 yılında Kars'ta doğmuş, 2014 yılında Ankara'da vefat etmiştir. İlk ustası Aşık Kasım'dır. Tasnif ettiği birçok halk hikayesi ve binin üzerinde şiiri vardır. Türkiye'de katıldığı çeşitli festival ve yarışmalarda çok sayıda birinciliği vardır. Aşıklık geleneği içindeki en önemli özelliği, iki yüzün üzerinde aşık makamı bilmesidir.

A B C D E

9. Halk hikayelerinin kaynakları ile ilgili olarak Şükrü Elçin üç kaynak gösterir. Bunlar:

- Türk kaynağından gelenler:** Dede Korkut Hikayeleri, Köroğlu ve kolları, saz şairlerinin hayatı etrafında oluşan hikayeler (Kerem ile Aslı, Aşık Garip ile Şahsenem, Karacaoğlan ile İsmikan Sultan)
- Arap-İslam Kaynağından gelenler:** Leyla ile Mecnun, Binbir Gece Masalları, Ebu Müslim, Battal Gazi, Veysel Kârânî...
- İran-Hint kaynağından gelenler:** Ferhad ile Şirin, Kelile Ve Dimne...

A B C D E

10. Soruda verilen ve Erzurumlu Emrah'a ait olan dördlüğün nazım türü "Semaî"dir. Semaî, şekil olarak koşmaya benzer. Ancak mısralarındaki hece sayısı bakımından koşmadan ayrılır. Semaîler hecenin 8'li kalıbı ile söylenir. Dördlük sayısı 3-5 arasında değişir. Semaîler konu bakımından aşk, tabiat, ayrılık duygusu temaları işlenir. Koşmaya göre daha kıvrak bir dili vardır.

A B C D E

11. Soruda verilen dördlüğün nazım türü "İlâhî"dir. İlâhî, Allah'ın birliğini, azamet ve kudretini anlatan veya telkin eden manzumelerdir. Hem aruz hem heceyle yazılır.

A B C D E

12. Sorudaki parçada boş bırakılan yere "Süleyman Hakim Ata" getirilmelidir. Mutasavvıfla ilgili sorudaki parçada anlatılanın dışında başka menkıbeler de vardır: "Bir gün Yesevi, çocukları yemek pişirmek için odun getirmeye yollar. Odunlar getirilirken sağanak bir yağmur başlar. Diğer çocukların odunları ıslak geldiği halde Süleyman'ın odunları kurudur; Süleyman, elbisesini çıkarıp odunlara sarmıştır. Yesevi'nin yanında hazır bulunan Hızır Aleyhisselâm bu hadiseyi öğrenir ve Süleyman'a: Senin adın bundan sonra Hakim olsun, haydi susma feyz izhar et buyurur ve mübarek tükürüğünden ağzına bırakır."

A B C D E

1. Soruda özellikleri verilen eser, III. Murad dönemi tarihçilerinden Yazıcıoğlu Ali'nin yazdığı "Terâvih-i Âl-i Selçuk" adlı eserdir. Eser, Oğuznâme araştırmalarında önemli bir yere sahiptir. Eserin en önemli özelliği, Oğuz Kağan Destanı'nın İslamî versiyonuna yer vermesidir.

A B C D E

2. Tekerlemeler, genellikle 4-6 mısra arasında değişen bir şekle sahiptirler. Ancak tekerlemeler 2 mısralı olabildiği gibi 19-20, hatta 28 mısra hacminde de olabilir. Tekerlemeler bir takım ses tekrarlarına, kelime oyunlarına, mısra sonu ve mısra başlarında ses benzerliklerine ve kafiyelere dayanır.

A B C D E

3. Soruda verilen parça Dirse Han Oğlu Boğaç Han hikâyesinden alınmıştır. Boğaç Han'ın doğumu ve yaptığı kahramanlıklar hikâyenin ana temasını oluşturur. Hikâyede çocuksuluk motifine yer verilmiştir. Ayrıca Boğaç Han hikâyesi özellikle tarihsel Oğuz toplum yapısında yer alan gelenek-görenekler bakımından son derece dikkat çekici bilgiler içermektedir.

A B C D E

4. Fıkra, bir ya da daha çok olay üzerine kurulabilir. Her olayda değişik kişiler yer alır. Olay içinde yer alan kişiler, ortaya çıkan sorunları karşılıklı konuşmalarla aydınlığa kavuşturur ve bir hükme bağlar. Fıkraların çekirdeğini hayattan alınmış olaylar ve düşünceler oluşturduğu için, gerçekçi bir karaktere sahiptirler.

A B C D E

5. Köroğlu Destanı'nın Anadolu sahasına ait anlatmalarından ilk derleme 19. yüzyılda Macar halkbilimci İgnacz Kunos tarafından yapılmıştır.

A B C D E

6. Soruda verilen sözler Karagöz oyununun "Muhavere" bölümünde geçer. Muhavere Karagöz ile Hacivat arasında geçer ve salt söze dayanır. Muhavere fasıla geçerken önce Hacivat perdeden gider, Karagöz de bu sözleri söyler.

A B C D E

7. Halk hikâyeleri şekil bakımından ikiye ayrılır:

A. Türkölü Halk Hikâyeleri

- Klasik halk hikâyeleri
- Kaside (serküşte)ler
- Bozlaklar

B. Türkölü Hikâyeler

- Karavelliler
- Kara Hikâyeler

A B C D E

YÖNERGE

8. Soruda verilen dörölüğü nazım türü varsağıdır. Varsağı, koşma türünün özel bir ezgiyle söylenen biçimidir. Kafiye düzeni koşmaya benzer. Dörölük sayısı 3-5 arasında değişir. Varsağılarda yığıtçe bir hava vardır. Mertçe hava katmak için "behey, bre, hey gidi" gibi ünlemler kullanılır. Varsağılar 11'li ama daha çok 8'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.

A B C D E

YÖNERGE

9. Anadolu-Türk efsanelerinin sınıflandırılması, tasnif edilmesi işiyle önce Pertev Naili Boratav uğraşmıştır. Boratav, uluslararası sınıflandırma niteliğindeki Milletlerarası Halk Anlatısı Araştırmaları Kurumunun (ISFNR) yapmış olduğu sınıflandırmayı temelde benimsemekle birlikte, bu tasnifin Türk efsanelerine tam olarak uymadığını belirterek, Türk efsanelerini şu şekilde sınıflandırmıştır:

- Yaratılış Efsaneleri
- Tarihi Efsaneler
- Dini Efsaneler
- Olağanüstü Kişiler, Varlıklar ve Güçler Üzerine Efsaneler

A B C D E

YÖNERGE

10. Soruda söz edilen mutasavvıf Abdal Musa'dır. Abdal Musa, XIV. yüzyılda Orta Asya'dan yesevi dervishi olarak Anadolu'ya gelmiş daha sonra Hacı Bektaş'a intisap etmiştir. Kaygusuz Abdal'ın hocasıdır. Orhan Gazi dönemindeki savaşıara katılmış, bir yeniçeriden aldığı börkle memleketine dönmüştür. En önemli eseri "Nasihat-name"sidir.

A B C D E

11. Soruda verilen dörölüğü nazım türü "Na't"tır. Na't bir şeyi methederek anlatma, vasıflandırma demektir. Edebiyatımızda ise daha çok Hz. Muhammed'i övmek maksadıyla yazılan şiirlerdir. Manzum veya mensur olarak yazılabilir.

A B C D E

12. Soruda özellikleri verilen aşığıımız "Gevheri"dir. 17. yüzyılın ünlü aşıklarından olan Gevheri, iyi bir öğrenim görmüştür. Ordu şairidir. Hayatının büyük bir bölümünü İstanbul'da geçirmiştir. Hem hece hem aruzla şiir yazmıştır. Birkaç şiiri dışında sosyal konulara pek yer vermemiştir. Şiirlerinden hayatından pek memnun olmadığı anlaşılmaktadır. Bazı şiirlerinde yer yer devrini hicvetmektedir. Bugüne kadar 550'den fazla şiiri yayınlanmıştır.

A B C D E

1. Soruda verilen dörtlüğün nazım şekli kalenderîdir. Kalenderîler, aruzun Mef'ûlû / Mef'âilû / Feilûn kalıbıyla söylenir.

A B C D E

2. Halk bilimi araştırmalarının başlangıcı 1812 yılıdır. Halk bilimi araştırmaları Alman Grimm Kardeşlerin "Ev ve Çocuk Masalları" adlı sözlü ürünlerden oluşturdıkları eseri ile başlamıştır. Folklor terimini ilk kez 1846'da bağımsız bir bilim dalına isim olarak İngiliz arkeolog William Thoms kullanmıştır.

A B C D E

3. I numaralı cümle "baş / başık", II numaralı cümle "takmak", III numaralı cümle "kavi", IV numaralı cümle "padak" kavramlarıyla ilgilidir. Verilen cümlelerde "takşut" ile ilgili bir bilgi yoktur. Takşut; şiir, nazım, beyit, manzume anlamlarına gelmektedir.

A B C D E

4. Efsaneler; şahıs, yer ve olaylar hakkında anlatılırlar. Anlatılanların inandırıcılık vasıfları vardır. Genellikle şahıs ve olaylarda tabiatüstü olma vasfı görülür. Belirli bir biçimleri yoktur, kısa ve konuşma diline yer veren anlatılardır.

A B C D E

5. Soruda söz edilen aşık, Murat Çobanoğlu'dur. 1940 yılında Kars'ta doğmuş, 2005 yılında vefat etmiştir. Babası Kars'ın usta aşıklarından Gülistan'dır. 1966'dan başlayarak 2004'e kadar Türkiye Aşıklar Bayramı'na aralıksız katılmıştır. Radyo ve televizyonların aşıklık geleneğiyle ilgili hazırlanan programlarda görev almıştır. Ünü yurt dışına yayılmış olup Almanya, Hollanda, İsviçre ve Fransa'da davet edilmiştir. Şiirleri pek çok dergide yayınlanmıştır. Kars'ta "Çobanoğlu Halk Ozanları Kahvesi"ni kurmuştur.

A B C D E

6. W. Eberhard ile Boratav'ın hazırladıkları Türk Masal Kataloğunda masallar 23 başlık altında toplanmıştır. Bu 23 başlık şu şekildedir:

1. Hayvan masalları
2. Hayvan ve insan
3. Hayvan ya da bir ruh insana yardım eder.
4. Doğaüstü bir ruh ya da hayvanla evlenme
5. İyi ruh ve evliyalarla yaşama
6. Kaderin hakimiyeti
7. Rüya
8. Kötü ruhlarla yaşama
9. Sihirbazlar
10. Bir kızın sevgili bulması
11. Bir erkeğin sevgili bulması
12. Fakir kız zenginle evlenme
13. Kıskançlık ve iftira
14. Hor görülen koca kahramandır.
15. Zina ve baştan çıkarma
16. Acayip işler ve olaylar
17. Acayip davalar
18. Realist masallar
19. Olağanüstü rastlantılar
20. Komik hikayeler
21. Aptal, tembel kadınlarla erkekler
22. Hırsız ve dedektif
23. Akıllı, hileci ya da cimri erkek ve kadınlar

A B C D E

7. Soruda verilen Karagöz oyununun "Bitiş" bölümünden alınmıştır. Bu bölümde Karagöz ve Hacivat arasındaki konuşma Karagöz'ün Hacivat'a saldırmasıyla sonuçlanır. Bunun üzerine Hacivat "Yıktın perdeyi eyledim vi-ran / Varayım sahibine haber vereyim heman" diyerek perdeyi terk eder. Karagöz'de "Her ne kadar sürç-i lisan ettikse affola" sözleriyle perdeden ayrılır.

A B C D E

8. Soruda verilen parçada boş bırakılan yere "Tekellüm (Deyişme)" ifadesi getirilmelidir. Tekellüm, aşık fasıllarında ortaya çıkan ve hüner isteyen bir türdür. Bir konu bütünlüğü içinde aynı ayakta farklı aşıkların karşılıklı olarak sırayla birer dörtlük söyleme esasına dayanır.

A B C D E

9. Soruda verilen parçada özellikleri verilen "Etiyolojik (Köken) Mitler"dir. Etiyolojik Mitler; konularına göre "Köken Ve Yaratılış Mitleri" sınıflandırmasına dahildir. Bu tür mitler, ilkel insanın kafasında oluşturduğu sorulara yanıt vermeyi soyut ve somut her türlü varlığın kökenini açıklamayı amaçlayan mitlerdir.

A B C D E

10. Soruda verilen dörtlüğün nazım şekli "Divan"dır. Aşıkların söylediği divan, divan edebiyatındaki divanlardan farklıdır. Aşıklık geleneğindeki divan on beş hecelidir.

Ancak on dört ve on altı heceli olanları da vardır.

A B C D E

11. Soruda verilen dörtlüğün biçim ve içerik özelliklerine bakıldığında Pir Sultan Abdal'a ait olduğu görülür. Sanatçı halk şiiri geleneğine bağlı kalmış, divan şiirinden hiç etkilenmemiştir. Bütün şiirlerini hece ölçüsü ve dörtlüklerle yazmıştır. Pir Sultan'ın şiirleri içerik yönünden ise şöyle gruplandırılabilir:

- Alevi inancı ekseninde söylenmiş şiirler
- Genelde "şah", özelde İran şahlarıyla ilgili şiirler.
- Sevgi şiirleri
- Propaganda amaçlı şiirleri
- Yergi şiirleri
- Töre şiirleri
- Aşk şiirleri
- Kavga şiirleri
- Umut şiirleri
- Ölüm, ayrılık, özlem, doğa konulu şiirler.

A B C D E

12. Soruda verilen beyitlerin türü "Mirac-nâme"dir. Miraç, göğe çıkmadır. Hz. Muhammed'in Recep ayının 27. gecesi "Burak" ile göğe çıkması, orada Cenab-ı Hakk ile bizzat görüşmesidir. Miraç-nâme de Hz. Muhammed'in miracından bahseden veya bu münasebetle yazılan, manzum ve mensur eserlerdir. Mira-nâme'ler, konularını Kur'ân-ı Kerim'in İsra Suresi'nden almıştır.

A B C D E

1. Soruda verilen dördlüğün nazım türü koşuktur. Genel anlamda koşug; "nazım, manzum parça, şiir, beyit, kaside" gibi şiir kavramlarını karşılar. Koşuglar; İslamdan önceki Türk şiirinin yiğitlik, aşk ve tabiat temaları üzerine söylenmiş şiirlerin genel adıdır. Genellikle 7' li hece vezniyle söylenmiştir. Koşuklar günümüzde Türk Halk edebiyatındaki türkülere benzemektedir. Söyleniş biçimi, söylenme zamanı ve şekil özellikleri bakımından ise Aşık Tarzı Türk şiirindeki koşma ile büyük benzerlikler gösterir.

A B C D E

2. Gelişme kuramına göre, insan ruhu her yerde bir ve aynıdır. Bu özelliğinden dolayı zaman içinde gereksinim duyduğu anda benzer ürünler ortaya koyacaktır. Kuramın özünde farklı toplumların benzer özellikler göstermesi esastır. Yani birbirinden habersiz yaşayan toplumlarda benzer özellikler görülebilir.

A B C D E

3. Soruda verilen dördlük bir "türkü" örneğidir. Konusuna göre tabiat türküleri grubuna dahildir. Türk halk şiirinde işlenen konuların başında tabiat gelir. Lale, gül, sümbül, menekşe gibi çiçekler; dağlar, dereler, ırmaklar, ağaçlar ve kuşlar gibi tabiata ait varlıklar çeşitli vesilelerle sık sık dile getirilir. Türküler genellikle yedi, sekiz ve on bir hece ile söylenmişlerdir. Ancak az da olsa beş ve on beş heceli olanları da vardır.

A B C D E

4. Soruda verilen beyitler Hoca Ahmet Yesevi'nin "Hikmet" adı verilen dini-tasavvufi şiirlerini topladığı "Divan-ı Hikmet" adlı eserden alınmıştır. Çoğu dördlüklerden oluşan ve hece ölçüsüyle yazılan hikmetlerin bir kısmı beyitler halinde ve aruz ölçüsüyle yazılmıştır. Divan-ı Hikmet'te ilahi aşk, peygamber sevgisi, dinin esasları, tasavvuf, nefis terbiyesi, kötülüklerden sakınma gibi konular işlenmiştir.

A B C D E

5. Soruda verilen dördlükler aşık faslının "Bağlama - Muamma" bölümünden alınmıştır. Aşık faslının en önemli bölümlerinden biridir. İki âşık birbirlerini dini tasavvufi ve İslamî menkıbeler konusunda sınarlar. Aşıklar birbirlerini hem bilgi hem de sanat yönünden zorlarlar.

A B C D E

6. I numaralı cümle Arzu ile Kamber
II numaralı cümle Aşık Garip
III numaralı cümle Elif ile Mahmut
IV numaralı cümle Ferhad ile Şirin hikayeleriyle ilgilidir.
Tahir ile Zühre hikayesinde vezir oğlu Tahir ile padişah kızı Zühre'nin aşklarını anlatır.

A B C D E

7. Soruda söz edilen aşık, Aşık İlhâmi'dir. Aşık, Konya'da yapılan Türkiye Aşıklar Bayramı'na 1967'den itibaren ölümüne dek katılmıştır. Aşık İlhâmi, İstanbul'da düzenlenen Kültür ve Sanat Festivali Aşıklar Şölenlerinde ve Ankara'da düzenlenen TBMM Aşıklar Şölenlerinde görev almıştır. Ayrıca televizyon ve radyo programları içinde aşıklık geleneğinin güzel örneklerini sunmuştur.

A B C D E

YÖNERGE

8. Soruda özellikleri verilen fıkra tipi, Bekri Mustafa'dır. O, IV. Murat Döneminde yaşamış ünlü bir ayyaşdır. İçkiye düşkünlüğü yüzünden içki yasağına devamlı karşı çıkan bir tiptir. Başlı devlet memurlarıyla sık sık derde girer. Osmanlı toplumunda meydana gelen sosyal olayları bütün çıplaklığıyla ortaya koyan bir fıkra tipidir.

A B C D E

YÖNERGE

9. Aşık şiirinde genellikle insanın ana rahmine düşmesinden itibaren ortalama yüz yaşına kadar insan ömrünün aşamalarını, yıllara göre karakterize ederek anlatan destanlara "yaşname" denir. Yaşnamelerin insandaki değişiklikleri ifade eden özellikleri yanında öğüt veren yönleri de vardır. Bu tür yaşnameler genellikle dinî karakterdedir.

A B C D E

YÖNERGE

10. Soruda I numaralı cümlede özellikleri verilen "Çelebi", II numaralı cümlede özellikleri verilen "Tiryaki"dir.

A B C D E

11. Soruda özellikleri verilen mutasavvıf Niyazî-i Mısırî'dir. 1618 yılında Malatya'nın Soğanlı köyünde dünya geldi. 1692 yılında Limni'de vefat etti. Öğrenimine Malatya'da başladı. Sonra sırasıyla Diyarbakır, Bağdat, Kerbela, Mısır, İstanbul ve Bursa'da bulundu. Bursa'da iken Ulu Cami'de vaazlar verdi. Kendisine ve tarikatına atılan iftiralarla dolayı hayatının son 19 yılını sürgünde geçirdi. Divan, Risaletü't Tevhid, Şerh-i Esmâ-i Hüsnâ, Sure-i Yusuf Tefsiri, Mevaidü'l İrfan, Tahrir-nâme, Risale-i Devriye gibi eserleri vardır.

A B C D E

12. Soruda verilen dördlüğün nazım türü "Şathiyye"dir. Sözlük anlamı olarak şathiyye; dudaklarda bir tebessüm uyandırmak maksadıyla söylenen manzumudur. Dini Tasavvufi Türk Edebiyatında ise "Allah ile tekelüfsüz, şakalı bir edâ ile konuşur gibi yazılan tür"e verilen isimdir. Bu sözlerde şaka, alay, istihza, olmakla birlikte batın bunlarda Allah'a ait hakikat gizlidir. Bu türdeki üslup iki sevgilinin başbaşa kaldıklarında takındıkları samimi üsluptan başka birşey değildir.

A B C D E

1. Soruda verilen beyitler satranç örneğidir. Satrançlar aruzun 4 müfteilün kalıbındadır. Satranç, musammat beyitlerden olduğu için, her mısra iki eşit parçaya bölünür ve iç kafiye bulunur.

A B C D E

2. Soruda verilen dörtlük "Atabetü'l Hakayık" adlı eserden alınmıştır. Eser Edip Ahmet yükneki tarafından aruz ölçüsüyle bölümler halinde yazılmıştır. Eserde bilginin faydası ve bilgisizliğin zararı, dilin korunması, dünya hayatı, cömertlik ve cimrilik, açgözlülük, alçak gönüllülük ve kibir ile ilgili bölümler vardır. Manzum ve didaktik bir eserdir.

A B C D E

3. Soruda boş bırakılan yere "efsane" kavramı getirilmelidir. Efsaneler tarihi, kültürel ve toplumsal açıdan büyük önem taşır ve ait oldukları toplumun milli kimliğini yansıtır.

Efsaneler; dünyanın yaratılışı ve sonu ile ilgili efsaneler, tarihi efsaneler, olağanüstü kişiler, varlıklar ve güçler üzerine efsaneler, dini efsaneler olmak üzere sınıflandırılır.

A B C D E

4. Soruda verilen parça Dirse Han Oğlu Boğaç Han hikayesinden alınmıştır. Dirse Han Oğlu Boğaç'ın doğumu ve yaptığı kahramanlıklar hikayenin ana temasını oluşturur. Boğaç Han hikayesi özellikle tarihsel Oğuz toplum yapısında yer alan gelenek-görenekler ve bunlarla ilgili pratikler bakımından son derece dikkat çekici bilgiler içermektedir.

A B C D E

5. Soruda verilen dörtlükler aşık faslının "Öğüt-leme (Nasihat)" bölümünden alınmıştır. Bu bölümde iki aşık düz ayakla birbirlerine nasihatle yol gösterir. Tecrübelerini birbirlerine anlatırlar. Dörtlük sayısı sınırlı değildir.

A B C D E

6. Soruda özellikleri verilen aşık, Abdülvahap Kocaman'dır. 1934 yılında doğmuş 2005 yılında vefat etmiştir. Şiire destanla başlamış, ilk yıllarında geçimini destan yazarak kazanmıştır. Bu özelliği ile Çukurova bölgesinde "Destancı Vahap" lakabıyla ün salmıştır. Türkiye Aşıklar Bayramlarında karşılaştığı Karslı aşıklarla dostluğunu ilerleten Kocaman, kısa bir süre sonra atışma, taşlama dallarında başa güreşen bir aşık olmuştur. Saz çalmasını bilmemektedir. Ancak aşıklık geleneğinin bütün inceliklerini yerine getirmiştir. Kendi yazıp okuduğu hamasi şiirler büyük ilgi toplamıştır.

A B C D E

7. Stith Thompson'un 1932-1936 yıllarında birinci baskısını yaptığı altı ciltlik Motif Index of Folk Literature adlı çalışmasında motifler, 23 ana başlık altında incelenmiştir. Bu başlıklar şu şekildedir:

1. Mitolojik Motifler
2. Hayvanlar
3. Tabu (yasak)
4. Sihir (büyü)
5. Ölüm
6. Olağan üstülükler
7. Devler
8. Sınama, imtihan etme
9. Akıllılar ve aptallar
10. Aldatmalar
11. Kaderin ters dönmesi
12. Geleceği belirleme
13. Şans ve talih
14. Toplum
15. Ödüller ve cezalar
16. Esirler ve kaçaklar
17. Anormal zulümler
18. Cinsiyet
19. Hayatın tabiatı
20. Din
21. Karakter Özellikleri
22. Mizah
23. Çeşitli Motifler

A B C D E

8. Şiirde ayak olacak kelimeyi ilk dördüğü ikinci mısrasında söylemeye "ayak açma" denir. "Ayak verme" ise dinleyicilerin aşığa söyleyeceği şiirle ilgili ayak vermesidir. Bu bir kelime, söz kalıbı veya bir mısra olabilir.

A B C D E

9. Soruda verilen boşluğa "Sicilleme" ifadesi getirilmelidir. Sicillemeler, 7-16 hece ve aynı kafiye ile en az 10 mısradan oluşan bent veya bentlerle söylenen; nasihat, millîlik, mistik ve belli bir inanç konularında söylenmesi gerekenlerin sayılıp döküldüğü şiirlerdir. Diğer bir adı "Şeki"dir.

A B C D E

10. Soruda verilen Karagöz oyununun "Fasıl" bölümüdür. Fasıl, oyunun asıl konusunun icra edildiği bölümdür. Bu bölümde konunun akışına göre diğer kişiler de oyuna girer. Bu kişilerle Karagöz arasında güldürücü konuşmalar ve olaylar meydana gelir. Ara sıra Hacivat da bu konuşmalara ve olaylara katılır. Olaylar bir şekilde düğümlenir ve sonunda çözülür.

A B C D E

11. Soruda özellikleri verilen mutasavvıf Pir Sultan Abdal'dır. XVI. yüzyılın sonu ile XVII. yüzyılın başlarında yaşamıştır. Sivas'ın Yıldızeli kazasına bağlı Banaz köyünde doğmuş, Sivas'ta ölmüştür. Alevi-Bektaşî geleneğinin Yedi Ulu Ozan'ından biridir. Şiirlerinde özellikle Alevi-Bektaşî inanışlarını ağırlıklı olarak işlemiştir.

A B C D E

12. Soruda verilen beyitlerin türü "Cenk-nâme"dir. Cenk-nâmeler, İslâmiyet'in yayılma dönemi içerisinde yapılan savaşların ve bu savaşlar içerisinde de Hz. Ali'nin lider ve örnek insan olarak öne çıkarıldığı mensur ve manzum eserlerdir. Bir kısmı mensur olan cenk-nâmelerin bir kısmı da tamamen manzum olarak ifade edilmiştir. Cenk-nâmelerin konusunu büyük ölçüde iyi ve kötü, Müslüman ile küffar çatışması oluşturmaktadır.

A B C D E

1. Halk şairlerinin aruzun feilâtûn (fâilâtûn), feilâtûn, feilâtûn, feilûn kalıbına uyan şiirlerle selis denir. Selis de divan gibi ya gazel örgüsündedir ya da murabba, muhammes, müseddes biçimindedir.

A B C D E

2. Parçada sözü edilen eser "*Han-nâme*"dir. XVII. yüzyılda yani İslamî dönemde yazılmış Türk Şecerelelerinden biridir. Eser, Buharalı İmami adlı bir Özbek tarafından efsanelerle karışık bir şekilde yazılarak günümüze ulaşmıştır.

A B C D E

3. Türk edebiyatında en eski bilmece metinlerini Kuman dilinde yazılmış olan ve 1303'te yayımlanan Codex Cumanicus'ta buluruz. Bu eserde 46 bilmece bulunmaktadır. Divanü Lugati't Türk'te ise bilmece hakkında bilgi verilmektedir. Eserde bilmece metni yoktur.

A B C D E

4. Soruda özellikleri verilen "Şu Destanı"dır. Destanın günümüze kadar tam metni ulaşmamıştır. Destan Kaşgarlı Mahmud'un tespit ettiği kadarıyla bilinmektedir. Destanda Şu'nun Makedonya Kralı Büyük İskender'le yaptığı savaşlar anlatılır.

A B C D E

5. Soruda verilen parça Kambüre Bey Oğlu Bamsı Beyrek hikayesinden alınmıştır. Türk dünyasında en yaygın epik destanlardan birisi olan Alpamış Destanı'nın Oğuz varyantı da denilebilecek olan Bamsı Beyrek hikayesi günümüzde de Anadolu Türkleri arasında sözlü gelenekte yaşamaktadır. Özellikle, esir düşen kahramanın esareti esnasında eşi yahut sevgilisinin bir hileyle ve zorla evlendirilmek üzereyken kahramanın kılık değiştirerek düğüne yetişmesi ve yanlışlıkları düzeltmesi motifinin en güzel örneklerinden birini içermektedir.

A B C D E

6. I numaralı ifade "Saz Şairi". II numaralı ifade "Meydan Şairi", III numaralı ifade "Halk Ozanı", IV numaralı ifade "Halk Şairleri" anlamındadır. Verilen cümlelerde "Kalem Şuarâsı" ile ilgili bir bilgi yoktur. Kalem Şuarâsı, saz çalmasını bilmeyen veya şiirlerini sazla söyleyemeyen şair demektir.

A B C D E

7. Soruda özellikleri verilen "Aşık Ömer"dir. 17. yüzyılda büyük bir şöhrete ulaşmış aşıklardandır. İlk şiirlerinde divan şairlerini taklit hevesiyle "Adlı" mahlasını kullanan aşık, daha sonraları "Ömer" mahlasını benimsemiştir. Şiirlerinden edinilen bilgiye göre orduya girmiş, savaşlara katılmıştır. Kendisinden önce yetişmiş aşıklardan Kâtibi, Kuloğlu ve Kayıkçı Kul Mustafa'nın etkisi altında olan aşık, aynı zamanda iyi saz çalmaktadır.

A B C D E

YÖNERGE

8. Halk hikâyelerinin sadece giriş kısmında masallarda olduğu gibi kalıplaşmış ifadeler vardır. Hikâyenin tamamında bu kalıp ifadeler yoktur. Sözlü kaynaklardan derlenen hikâyelerin girişi ile yazma varyantların girişi birbirinden farklılık gösterir.

A B C D E

YÖNERGE

9. Soruda verilen dörtlük "Musammat Koşma" örneğidir. Musammat iç uyak demektir. 11'li hece ölçüsüyle yazılmış bir koşmanın dize sonlarında bulunan uyak dışında, her dizenin içindeki 6 hecelik bölümün sonlarında yani durakların sonunda, her dörtlüğün ilk dizesi ile uyaklı olması musammat koşmayı meydana getirir.

A B C D E

YÖNERGE

10. Soruda verilen orta oyununun "Tekerleme" bölümünden alınmıştır. Tekerleme; muhaver bölümünün içinde, Kavuklu'nun genellikle gerçek dışı bir olayı başından geçmiş gibi anlattığı bölümdür. Daha sonra, pişekârın gerçekmiş gibi dinlediği bu olayın bir rüya olduğu anlaşılır.

A B C D E

11. Soruda özellikleri verilen mutasavvıf Aşık Paşa'dır. Asıl adı Ali'dir. Garib-nâme adlı eseriyle tanınır. İyi bir tahsil görmüştür. Farsça'yı çok iyi bilmesine rağmen Garib-nâme'sini Türkçe yazmıştır. Bu eserin yanında Fakr-nâme, Vafı Hal, Kimya Risalesi gibi eserleri de vardır.

A B C D E

12. Soruda verilen dörtlüğün türü "Hikmet"tir. Hikmetler; genel anlamıyla İslâmiyet'in esaslarını, şeriatin ahkâmını, İslamiyet'e yeni girmiş veya henüz girmemiş Türklere öğretmek, tasavvufun inceliklerini ve tarikatın âdâp ve erkânını müridlere telkin etmek amacıyla Ahmed Yesevi tarafından yazılan eserlerdir.

A B C D E

1. Soruda verilen dördlüğü'nün nazım şekli sema-
idir. Aruzun Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün
kalıbında söylenen şiirlerdir. Aynı bir ezgi ile
okunur. Hecenin 16'lı kalıbıyla yazılır.

A B C D E

2. Soruda verilen numaralı cümlelerde I nu-
maralı boşluğa William Thoms, II numaralı
boşluğa Ziya Gökalp getirilmelidir. Thoms
folklor kavramını halk atikiyatı yerine öner-
miştir. Ziya Gökalp de ilkelerini halka doğru
prensibine dayandırır. Halka Doğru adında
bir dergi çıkarmış, derginin 23 Temmuz 1913
tarihli sayısında halk bilimiyle ilgili ilk yazısı-
nı "Halk Medeniyeti - I Başlangıç" başlığı ile
yayımlanmıştır.

A B C D E

3. Mahlaslar genellikle usta aşıklar tarafından
verilir. Ancak günümüzde çıraklık geleneği
çok zayıfladığı için aşıklar genellikle mah-
laslarını kendileri seçmişlerdir. Bazı aşıklarda
mahlas alışlarını rüyaya bağlamaktadırlar.

A B C D E

4. Soruda verilen dördlüğü'nün türü "düzgü"dür.
Düzgüler genellikle iki mısra olmak üzere
mısra sayıları 2-8 arasındadır. Hece sayıları
2-16 arasındadır. Hemen hemen her konuda
söylenir. Soruda ki dördlükten oluşan düzgü
örneğidir. Bu düzgülerin her dördlüğü kendi
arasında kafiyevidir. Nadiren aaba, aaab,
aabb şeklinde kafiyeveli olanları da vardır.

A B C D E

5. Soruda verilen parça "Efsane" örneğidir. Ta-
biat üstü varlıklar ve kuvvetler için yazılan
efsane örnektir. Efsanelerde anlatılanların
inandırıcılık özelliği vardır. Genellikle kişi ve
olaylarda olağanüstü olma özelliği görülür.

A B C D E

6. Soruda verilen dördlükler "Zincirbend Koşma"
örneğidir. Zincirbend koşma, her dördlüğü'nün
son dizesindeki uyak olan sözcüğün kendi-
sinden sonraki dördlüğü'nün ilk dizesinin başına
getirilmesiyle oluşturulan koşma çeşididir.

A B C D E

7. Don değiştirme, mutasavvıflar arasında ermişlerin bir başka şekilde görülmesidir. Daha çok menkıbelerde görülür. Ermişlerin manevî yönleri anlatırken gösterdikleri kerametler arasında don değiştirme motifine de yer verilir. Bunun sonucu ermişler kimi zaman güvercin, kimi zaman doğan, kimi zaman da turna, geyik, balık olurlar.

A B C D E

8. Soruda verilen parça "Türeyiş Destanı"ndan alınmıştır. Verilen bu parça destanın baş kısmıdır. Tarihçi Cüveyni tarafından taş a oyulmuş bir yazıttan okunmuştur. Destanda Uygurların bir kurttan türeyerek çoğalmaları anlatılır.

A B C D E

9. Soruda verilen dördlüğün biçim ve içerik özelliklerine bakıldığında Köroğlu'na ait olduğu görülür. Köroğlu şiirlerini hece ölçüsüyle yazmış; şiirlerinde koşma nazım şeklini kullanmıştır. Köroğlu'nun epik deyişleri, destanlaşan hayatı aşık edebiyatına kaynak olur. Koçaklama şiir türünün Köroğlu ile başladığı kabul edilir. Köroğlu'nun lirik olması gereken deyişlerinde yer yer destan havası hissedilir. Düşmana meydan okurken veya yiğitlerine öğüt verirken oldukça sert, özlem duygularını yaşadığında Kerem kadar dertli, duygusaldır.

A B C D E

10. Soruda verilen Orta Oyununun "arzbar" adlı bölümünden alınmıştır. Arzbar; muhavere bölümünün içinde, Kavuklu ve Pişekar'ın birbirlerini yanlış anlamaları biçiminde gelişen söyleşmeden oluşur.

A B C D E

11. Soruda özellikleri verilen mutasavvıf İbrahim Gülşenî'dir. 1426'da doğmuş, 1533'te vefat etmiştir. Küçük yaşta babasını kaybeden mutasavvıf, amcası Seyyid Ali'nin himayesinde büyümüştür. Yüksek öğrenimi için Tebriz'e giden mutasavvıf burada bütün İslamî ilimleri öğrenmiştir. Yine bu sırada Halveti şeyhlerinden Dede Ömer Ruşenî'den hilafet olarak bu tarikatı yaymaya başlar. Daha sonra Mısır'a geçer ve burada zaviyesini inşa eder. Tarikatını burada yaymaya başlar ve kısa sürede büyük bir şöhret kazanır. Türkçe Divan, Farsça Divan, Arapça Divan, Ma'nevî, Râznâme, Kenzül Cevahir adlı eserleri vardır.

A B C D E

12. Soruda verilen beyitlerin türü "Mucizât-ı Nebî"dir. Mucizât, dinî teyit maksadıyla ve Allah'ın emirleriyle peygamberler tarafından yapılan ve halkı hayrette bırakan olağanüstü işler, hareketler, hallerdir. Örneğin Hz. Muhammed'in ayı ikiye bölmesi, Hz. İsa'nın nefesi ile ölüleri diriltmesi, Hz. Musa'nın Kızıl Deniz'i ikiye bölmesi gibi.

A B C D E

1. Axel Olrik Epik Yasaları şunlardır:

- Giriş Ve Bitiş Kuralı
- Yineleme Kuralı
- Üçleme Kuralı
- Bir Sahnede İki Kuralı
- Zıtlık Kuralı
- İkizler Kuralı
- İlk Ve Son Durumun Önemi Kuralı
- Anlatımda Tek Çizgililik Kuralı
- Kalıplaştırma Kuralı
- Büyük Tablo Sahnesi Kuralı
- Anlatı Mantığı Kuralı
- Olay Örgüsünde Entrika Birliği Kuralı
- Epik Birlik Kuralı
- İdeal Epik Birlik Kuralı
- Dikkati Başkahraman Üzerine Toplama Kuralı

A B C D E

2. Soruda verilen dörtlük aşık faslının yalanlama bölümünden alınmıştır. Kural olmamakla birlikte aşık fasıllarında yalanlama tarzında şiir örnekleri görülür. Masalların giriş formellerini andıran ve hoşça vakit geçirtmeyi amaçlayan bu türde sanatçı, gerçekten hareketle gerçeğin ötesine geçerek bir yerde sanat - hayal hünerini de gösterir.

A B C D E

3. Bazı bilmeceler anonim olmayıp ferdi mahsüllerdir. Taklidi olarak meydana getirilmiş olan bu bilmeceler, üslup farkıyla belirgin bir şekilde anonim bilmecelerden ayrılır.

A B C D E

4. Soruda verilen parça "Göç Destanı"ndan alınmıştır. Türeyiş Destanı'nın devamı olarak kabul edilen bu destanda Uygurların Doğu Türkistan'a göç edişleri anlatılır. Destanın eski Çin ve İran kaynaklarında yazıya geçirilmiş, birbirine yakın varyantları vardır.

A B C D E

5. Soruda kısa bir özeti verilen halk hikayesi Asuman ile Zeycan Hikayesi'dir.

A B C D E

6. Soruda verilen parçada boş bırakılan yere "Basat" getirilmelidir. Burada anlatılan olay Basat'ın Tepegöz'ü Öldürmesi hikayesinden alınmıştır.

A B C D E

7. Soruda verilen dördlüğün biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında Karacaoğlan'a ait olduğu görülür. Karacaoğlan'ın şiirlerindeki başlıca öge, doğa sevgisidir. Onun şiirlerinde doğayla insan birleşir, bütünleşir. Karacaoğlan, sevgiliye de doğaya da aynı sözlerle seslenir. Aşığın işlediği ikinci tema "aşk"tır. Ama onun anlattığı sevgi düşsel, soyut bir sevgi değil, her türlü mistik ve platonik havadan uzak somut bir sevgidir. Sevgililerini sunaya benzetir; yavru balaban bakışlıdır, yayla çiçeği kokuşludur.

A B C D E

8. Bütün destanlar manzumdur. Bazen aralarına mensur parçalar da katılır. Bu özelliğin önceden mi yoksa sonradan mı bu metinlere yerleştirildiği bilinmemektedir.

A B C D E

9. Soruda verilen dördlük "Musammat Ayaklı Koşma" örneğidir. Musammat ayaklı koşmada hem iç kafiye hem de ziyade mısra bulunur.

A B C D E

10. Soruda verilen Karagöz oyununun "Muhavere" bölümünden alınmıştır. Muhavere, Karagöz'le Hacivat'ın konuştuğu bölümdür. Bu söyleşme, asıl konuyla ilgili olmayıp daha çok, Hacivat'ın sözlerini Karagöz'ün yanlış anlaması üzerine kuruludur.

A B C D E

11. Soruda özellikleri verilen mutasavvıf Hacı Bayram Veli'dir. Asıl adı Numan'dır. Bayramiyye tarikatının kurucusudur. Anadolu'daki milli edebiyatın ve tasavvufi hayatın gelişip yayılmasında büyük rolü vardır. Birçok halife yetiştirmiştir. Yazılı bir eseri yoktur. Ankara'da vefat etmiştir.

A B C D E

12. Soruda verilen beyitlerin nazım türü "Tevhid"dir. Tevhid'in sözlük anlamı "birlemek" demektir. İstilahı manada ise "Allah'ın varlığı ve birliğine dair yazılan manzum ve mensur eserlere verilen addır.

A B C D E

1. Soruda verilen dörtlüğün nazım şekli divandır. Divanlar aruzun 3 Fâilâtün, 1 Fâilün kalıbında söylenir. Dörtlüklerden oluşan divanın kafiye şeması aaaa, bbba, ccca, ddda şeklindedir.

A B C D E

2. Soruda verilen parçada özellikleri verilen "Performans Teori"dir. Bu yönetime göre folklor dinamik bir iletişim sürecidir. Yöntemin araştırma konusu, anlatıcı ve dinleyicinin oluşturulan metin üzerindeki etkisidir. Yöntemin temsilcileri; Alen Dundes, Roger Abrahams, Dan-Ben Amos, Noam Chomsky, Richard Baum gibi isimlerdir.

A B C D E

3. Soruda özellikleri verilen Artvin yöresine ait "Huzurî Kolu"dur. 20. yüzyıl aşık kollarından biridir. Kola ismini veren Huzurî, 1886'da doğmuş, 1949'da vefat etmiştir. Hem hece hem aruz ölçüsüyle şiir yazmıştır. Bilhassa toplumsal yergileriyle ün kazanmıştır. Kolun aşık tablosu şu şekildedir:

İznî: Huzurî

Huzurî: İzharî-Zuhurî-Fahri

Diğer: Cevlanî-Müdamî-Pervanî

A B C D E

4. Türk ninnileri üzerine ilk çalışmayı Macar bilim insanı Ignacz Kunos yapmıştır. Kunoş'un halk edebiyatının muhtelif türleri üzerine derlediği malzemelerden olan ninniler, 1925'te "Türk Ninnileri" adıyla İstanbul'da neşredilmiştir.

A B C D E

5. Soruda verilen parçada söz edilen destan "Er Töştük Destanı"dır. Er Töştük Destanı Kırgız sahasından derlenmiş olup Kazak ve Tatar versiyonları da vardır. İçinde bulunan mitolojik özellikleri nedeniyle arkaik destanlar arasında kabul edilir.

A B C D E

6. Soruda verilen dörtlük bir "türkü" örneğidir. Konusuna göre tabiat türküleri grubuna dahildir. Türk halk şiirinde işlenen konuların başında tabiat gelir. Lale, gül, sümbül, menekşe gibi çiçekler; dağlar, dereler, ırmaklar, ağaçlar ve kuşlar gibi tabiata ait varlıklar çeşitli vesilelerle sık sık dile getirilir. Türküler genellikle yedi, sekiz, on bir heceyle söylenmiştir. Ancak az da olsa beş ve on beş hece olanları da vardır.

A B C D E

7. I numaralı cümle "Yo Kan"
II numaralı cümle "Yayık"
III numaralı cümle "Talay Kan"
IV numaralı cümle "Al Karısı"
Verilen cümlelerde "Umay" ile ilgili bir bilgi yoktur. Umay anaerkil dönemde yaratıcı tanrıça konumundadır. Ataerkil Gök Tanrı inancının oluşup topluma hakim duruma gelmesiyle Umay inancı ikincil konumda kadınlar ve çocukları koruyan kutsal bir ruh haline dönüşür.

A B C D E

8. Soruda verilen parçada bahsedilen eser "*Kelile ve Dimne*"dir. Hint kaynaklı bir masal kitabı olup Beydaba'ya aittir. Eserde geçen masalların kahramanları hayvanlardır. Eserin ilgi çekici yanı da bu yönüdür.

A B C D E

9. Soruda verilen orta oyununun "Fasıl" adlı bölümünden alınmıştır. Fasıl, orta oyununun asıl konusunu içeren bölümdür. Bu bölümde olaylar genellikle iki şekilde gelişir. Birincisinde olay, Kavuklu'nun iş araması ve Pişekar'ın ona iş bulması şeklinde gelişir. İkincisinde ise olay, mahalleye ev bulmak için gelen zennelere Pişekar'ın ev bulması, zennelerin eve yerleşmeleri ve diğer tiplerin olaya dahil olmaları şeklinde gelişir.

A B C D E

10. Soruda verilen dörtlülük biçim ve içerik özelliklerine bakıldığında Ercişli Emrah'a aittir. Ercişli Emrah'ın şiirlerinin çoğunu koşma ve se-mailer oluşturur. Dili yalın, üslubu özensizdir. Söylemek istediklerini açıkça söyler. Şiirlerini açık bir Türkçeyle söylemiştir. Ercişli'nin şiirlerinin din dışı olduğu görülmektedir. Emrah dünya sevgilisine dünyada kavuşmak ister. O, bu dünyanın aşığıdır. Şiirlerinde sunduğu aşk, gerçek bir güzellik ve kavuşulması gereken bir sevgili üstünedir. Ercişli'nin şiirleri aşk üstüne; sevgi, doğa, insan üstüne söylenmiş şiirlerdir.

A B C D E

11. Soruda verilen beyitlerin nazım türü "İhlas-nâme"dir. İhlas kelimesinin sözlük anlamı; doğru, samimi muhabbet demektir. İstılâhî manada ise, ibadet ve davranışlarda dinin özüne göre davranmak demektir. Ayrıca İslâm'ın tevhid akidesinin en özlü ve en anlamlı ifade edildiği bir sure de bu adı taşımaktadır. Bu surenin mealı şöyledir: "De ki: O, Allah birdir. Allah samed (hiçbir şeye muhtaç olmayan, aksine her şey kendine muhtaç olan)dır. O, doğurmamış ve doğurulmamıştır. Hiçbir şey ona eş ya da denk değildir."

A B C D E

12. Niyazî-i Mısırî'nin asıl adı Mehmet'tir. 1618'de Malatya'nın Soğanlı köyünde doğmuş, 1692'de Limni'de vefat etmiştir. Şeyhi ile birçok yer gezdikten sonra Bursa'ya gelmiş ve Ulu Câmi'de vaazlar vermeye başlamıştır. Sultan IV. Mehmed zamanında ordunun maneviyatı yükseltmek için Lehistan seferine katılmıştır. Kendisine atılan iftiralarla dolayı Rodos, Gelibolu ve Limni'ye sürgün edilmiştir. Türkçe ve Arapça eserleri bulunan mutasavvıf; aruzla yazdığı şiirlerinde Fuzulî ve Nesimî, heceyle yazdığı şiirlerinde ise Yunus Emre'nin tesirinde kalmıştır.

A B C D E